

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 59 din 8 februarie 2023

Governul Republicii Moldova
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării
Regionale al Republicii Moldova
Copie:
Cancelaria de Stat

Aviz

la proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modul de administrare a drumurilor) (număr unic 820/MIDR/2022)

1. Considerații generale

În adresa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) a parvenit adresarea din partea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al R.M. nr. Nr. 08-554 din 31 ianuarie 2023 de a prezenta aviz asupra proiectului Hotărârii de Guvern *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modul de administrare a drumurilor) (număr unic 820/MIDR/2022)* [în continuare - proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice, stabilind următoarele.

2. Legislația aplicabilă

- Acordul de Asocierie R.M. – U.E. (Anexa nr. X la Capitolul 15 „Transporturi” din Titlul IV, Secțiunea „Transport rutier. Condiții tehnice”)
- Codul civil, adoptat la 6 iunie 2002
- Codul contravențional al Republicii Moldova, nr.218/2008
- Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținerea proprietății publice
- Legii fondului rutier nr.720/1996
- Legea drumurilor nr.509/1995
- Legea nr.163/2010 cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție
- Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală
- Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii
- Legea nr. 989/2002 cu privire la activitatea de evaluare
- Hotărârea Guvernului nr. 582/2022 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la modul de demolare a construcțiilor neautorizate și de defrișare a arborilor și arbuștilor
- Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător
- Hotărârea Guvernului nr. 235/2021 privind aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022
- Hotărârea Guvernului nr. 902/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice

3. Constatări principale:

Prin proiectul de lege, se constituie o societate comercială cu capital integral de stat care va obține în urma unui contract de concesiune pe termen de 35 de ani, încheiat fără competitivitate (prin derogare de la art. 17 al Legii nr. 121/2018) și cu titlu gratuit (fără achitarea redevenței), dreptul de a administra și gestiona drumurile și terenurile aferente acestora proprietate publică a statului, inclusiv prin efectuarea concesiunii (subcontractării). În fond,

constituie o chestiune de oportunitate a statului, însă, în nota la proiect nu este arătată justificarea economică sau de altă natură care impune constituirea unei societăți comerciale în acest scop, în locul actualei întreprinderii de stat, nu sunt apreciate riscurile persistente, inclusiv în urma reorganizării (chiar și eşalonate, după răscumpărarea acțiunilor de către stat) cu absorbția unor societăți pe acțiuni ce conțin capital privat, nu este prevăzută activitatea societăților pe acțiuni în perioada reorganizării, de cel puțin 18 luni (cu ce se vor ocupa dacă vor continua activitatea). Aceste justificări trebuie să fie prezente în studiul de fezabilitate anterior concesionării. Menționăm, că Legea nr. 121/2018 cu privire la concesionările de lucrări și concesionările de servicii prevede obligativitatea efectuării studiului de fezabilitate și înregistrarea acestuia la Agenția Proprietății Publice (art. 5 alin. (3) lit. b) și alin. (6) lit. g) din Legea nr. 121/2018).

În aceeași ordine de idei, este oportună limitarea expresă a cazurilor de subcontractare, transmitere către terți, sub orice formă, a activităților din sfera de administrare și gestionare a drumurilor și terenurile aferente acestora. Transmiterea către o societate comercială (care poate intra în insolvență) a unei sfere importante a statului în domeniul drumurilor publice, implică riscuri care trebuie preîntâmpinate și minimizate ori excluse.

Un semn important de întrebare ridicat de unii reprezentanți ai APL, reprezintă prevederea conform căreia, drumurile care erau locale, devin municipale și programul reparațiilor cărora deja va trebui să fie coordonat înainte de aprobare cu consiliul fondului rutier!!! Ceea ce generează confuzie și reprezintă o limitare a autonomiei locale organizaționale și decizionale. Deoarece, în Republica Moldova la moment există câteva tipuri de municipii: Chisinau și Bălți, care au statut de APL de nivelul 2, dar și Cahul, Ungheni, Strășeni, Edineț etc. care au statut de APL de nivelul 1. În acest sens, legea/actul normativ respectiv urmează să facă o delimitare clară în acest sens sub aspectul aplicării.

Plus, considerăm necesar a se lua în considerație și observațiile pertinente expuse în avizele autorităților publice centrale asupra proiectului de lege.

4. Propuneri asupra proiectului de lege.

În contextul celor menționate, suplimentar, la proiectul de lege se propun următoarele:

1. La Art. I, pct. 2, în noțiunea „gestionarea drumurilor” textul „arendărilor și închirierilor în legătură cu drumurile publice” se propune înlocuirea cu textul „efectuarea concesionărilor, arendărilor și închirierilor în legătură cu drumurile publice” (art. 1, alin. (3) din Legea nr. 509/1995).

2. Referitor la Art. I, pct. 5 din proiect [articolul 9 alineatul (8)] considerăm că constituie o derogare de la principiul exproprierii proprietății private cu dreptă și prealabilă despăgubire, care prezintă probleme de constituționalitate. Totodată, norma va genera riscul ca, în cazul lipșirii de dreptul de proprietate a titularilor (evicțiunii), acestea se vor îndrepta în regres împotriva autorităților publice locale emitente ale actelor permise, pentru achitarea despăgubirilor. În acest context, o asemenea prevedere ar avea raționament justificat, doar în cazul în care dreptul de proprietate anulat asupra bunurilor amplasate în lipsa autorizației de amplasare de la administratorul drumului (în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia) a fost dobândit cu încălcarea cerințelor privind calitatea în construcție, în lipsa actelor permise.

3. Propunem examinarea oportunității completării proiectului de lege (completării Legii nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție) cu o normă care ar prevedea ca, în cazuri de importanță națională și intervenții în zonele drumurilor pe terenuri proprietate publică a statului, actele permise vor fi emise de către organul central de specialitate în domeniul infrastructurii drumurilor, cu informarea autorităților administrației publice locale.

Reieșind din cele expuse, considerăm că proiectul de lege urmează a fi adoptat, ținând cont de raționamentele expuse în aviz.

Cu respect,

Viorel FURDUI, Director Executiv al CALM